

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 zlr. 45 kr., miesięcznie 1 zlr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 zlr. 30 kr., miesięcznie 1 zlr. 35 kr.. Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Holandya. — Włochy. — Niemce. — Księstwa Naddunajskie. — Indye Wschodnie. — Afryka. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 18. lipca. W pamięć bytności Jego Excelencyi Namiestnika w Lubaczowie złożył posiadacz gruntowy z Baszni, Tomasz *Matyaszek* dwieście zlr. m. k. na uposażenie głównej szkoły w Lubaczowie, względem zaprowadzenia której poczyniono już z polecenia Jego Excelencyi Namiestnika potrzebne układy. Udowodnione darem tym dobroczynne usiłowanie ku podźwignieniu szkół clementarnych podaje się z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

Lwów, 22. lipca. Jego Excelencya Pan Namiestnik nadał opróżnioną przy namiestnictwie stałą posadę koncepcystry zatrudnionemu przy dyrekcji funduszu uwolnienia od ciężarów gruntowych konceptowemu praktykantowi namiestnictwa Aloizemu *Sebera*, a konceptowego praktykanta namiestnictwa Waleryana *Bodakowskiego*, mianował tymczasowym konceptystą namiestnictwa.

(Mianowania. — Minister handlu odjechał do Tryestu. — Budowa nowego kościoła. — Podróż Jego Mości Arcyksięcia Ferdynanda Maxymiliana.)

Wiedeń, 22go lipca. Ministerjum sprawiedliwości mianowała prokuratora przy sądach w Nowym Sączu Józefa *Hawliczka*, i tamtejszego radcę Michała *Dobrzańskiego* radcami przy sądach krajowych w Krakowie, a przełożonego powiatu w Zaszowie, Franciszka *Kregcu* radcą obwodowym przy sądach sądeckich.

— Jego Excelencya minister handlu, p. *Toggenburg* odjechał 20. b. m. w towarzystwie radcy ministeryalnego pana *Ghega* do Tryestu, by znajdować się na próbie jazdy tryestyńsko-lublańska koleją żelazną, a pojutrze przybędzie z powrotem do Wiednia.

— Roboty około ślubowanego kościoła rozpoczęto już budowlą kaplicy i chóru. Dyrekcya budowli spodziewa się przed zaczęciem zimy doprowadzić mury do wysokości jednego piątra, a w trzecim roku rozpocznie się budowa przedsionku i naw ubocznych.

— Jego cesarzew. Mość najdostojniejszy Arcyksiążę *Ferdynand Maxymilian* przybył 20. b. m. wieczór o godzinie 7. z Wiednia do Pragi, a 21. b. m. zrana udał się drogą na Bodenbach.

Ameryka.

(Wiadomości z południowej Ameryki. — Montevideo. — Buenos Ayres. — Brazylia. — Adres na mowę od tronu wotowany. — Taryfa celna.)

Z Montevideo ostatnie wiadomości mówią o odkryciu spisku przewodzców *Oribe* i *Flores* na obalenie prezydenta *Ferreira*, którego sami na ten stopień wynieśli.

Z Buenos Ayres donoszą pod dniem 12. b. m., że dr. *Alsina* po niejakiem oporze przyjął wreszcie urząd gubernatora. Ministerem spraw wewnętrznych i spraw zagranicznych mianował dra *Pazos*, ministrem wojny i marynarki Don *Matiasa Zapiola*, a ministrem skarbu pana *Riestra*.

Wiadomości z **Rio de Janeiro** z 4. czerwca donoszą, że senat wotował jednomyślnie adres odpowiedzi na mowę od tronu Cesarza Jego Mości. W ciągu debaty nad adresem rozwinęli ministrowie program swej polityki, z którego się okazuje, że jest zamiarem rządu zwrócić swoją uwagę najszczególniej na poparcie materialnych interesów kraju. — Nowa, zredukowana taryfa celna miała wejść w moc obowiązującą z dniem 1. lipca.

Hiszpania.

(Reforma konstytucyi wotowana. — Projekt sprzedaży dóbr. — Sady doraźne na bandy republikańskie. — Urodzaje. — Wojska do Hawany. — *Lafrague* wraca. — Wprowadzenie ustawy druku. — Depesza z d. 17. lipca.)

Madryt, 15. lipca. Senat i Kortezy wotowały reformę konstytucyi podług projektu rządowego. Ministerjum wniosie w październiku nową ustawę względem sprzedaży dóbr gminnych i rządowych, min w *Almadzie* i innych kopalni, jakoteż dóbr należących do zakładów naukowych i orderów wojskowych; wyjęte mają być

z tego rozporządzenia tylko dobra kościelne i należące do zakładów dobroczynności. Większa część dochodów z tej sprzedaży ma być użyta na umorzenie bieżącego długu.

— Na dniu 11. b. m. rozstrzelano w Sewili 24 osob z bandy republikańskiej. Wkrótce miały nastąpić dalsze egzekucye. Dotąd stracono w ogóle 45 osób. Szełowie iusurekcyi, *Pisto Camara* i *Narciso de Escosura* (brat byłego ministra) schronili się do Portugalii. Rząd wie teraz z pewnością, że wypadki w Sewili i w całej Andaluzji były skutkiem wielkiego spisku, nad którym pracowano od roku 1856, a to pierwotnie dla obalenia *Espartera* i *O'Donnella*. Spisek ten rozciągał się na Włochy. Mówią, że powstańcy liczyli na 12.000 ludzi. — Zniwa są wszędzie dobre, i jeśli nie nastąpi znaczny wywóz, wystarczy zboża na 3 lata. — Do Antyllów odchodzą bez ustanku znaczne siły zbrojne. — Pan *Lafragua* zamysła wkrótce powrócić do swojej ojezyny: układy jego z ministrem spraw zagranicznych zerwały się.

— Dyrektorom dzienników zostawiono miesiąc czasu do złożenia kaucyi przepisanej nową ustawą druku.

Depesza telegraficzna z 17. donosi: „Sesya prawodawcza z r. 1857 została zamknięta; sesya z roku 1858 rozpocznie się jak słychać w miesiącu wrześniu. Rozwiązania Królowy spodziewają się w listopadzie r. b.“

Anglia.

(Posiedzenie w Izbach. — Koszta wojny perskiej. — Bil za żydami. — Książę Napoleon. — Adjutanci generała *Campbell*. — Sposób wprowadzenia żydów do parlamentu.)

London, 18. lipca. Na wczorajszym posiedzeniu *Izby niższej* ubawiła zaraz na początku całe zgromadzenie śmiałość szczura, który wysmyknawszy się z pomiędzy ławek opozycyi przebiegł w oczach prezydenta przez całą salę na stronę ministeryalną. Potem wytoczono kilka kwestyi względem środków transportowych do Indyi i rozprawiano dość długo nad nowym wnioskiem lorda *John Russell*, który pragnie żydom otworzyć podwoje Izby niższej. Lord *Palmerston* oświadczył, że nie może oznaczyć dnia na drugie odczytanie tego wniosku. Na interpelacyę pana *Griffitha* względem kanału *Suez* powtórzył lord *Palmerston* swoje zarzuty przeciw temu przedsiębiorstwu, robiąc uwagę, że tym sposobem uzyskalyby państwa śródziemnego morza przewagę w żegludze do Indyi, pominawszy to, że Egipt oderwałby się od Turcyi. Potem przypadły z kolei koszta wojny perskiej. *Kancelarz skarbu* podał je na 1,800.000 funtów szterlingów, z czego połowa przypada na kompanię indyjską. Miał on więc zamiar, zażądać od Izby na ten rok 500.000 funtów szterlingów; ale rząd indyjski wyraził życzenie, ażeby zaliczono mu odrazu całą kwotę (900.000 f. szt.); zaczętem proponuje on innego dnia, ażeby Izba wotowała w ciągu tej scsyi także resztę 400.000 funt. szt. Natomiast radzi on zredukować sumę wotowaną na wojnę chińską na 400.000 funt. szt., gdyż przyznaczone tam wojska mają być użyte w Indyach, a oszczędzone tym sposobem 100.000 f. szt. można przeznaczyć na nadzwyczajne wzmocnienie marynarki. Jaki wpływ wywrą wypadki indyjskie później na finanse kraju, niemożna przewidzieć jeszcze; na razie jednak niezdaje mu się, by wymagały w tym roku nadzwyczajnych kredytów pieniężnych, a przytem może oznajmić z przyjemnością, że zwiększone nad spodziewanie dochody państwa wystarczą tymczasowo na pokrycie nadzwyczajnych wydatków. Są w skarbie 2,860.000 ft. szt., suma aż nadto dostateczna, by pokryć kwotę przeznaczoną na spłacenie ceł na *Zundzie* (1,135.000 ft. szt.) koszta wojny perskiej (500.000 ft. szt.) koszta ekspedycyi chińskiej (400.000 f. szt.), nadzwyczajne wotum na flotę (100.000 ft. szt.) i posag królowny (40.000 f. szt.). Po tem wyjaśnieniu, przyjętem z oklaskami, zażądał *kancelarz skarbu* przyzwolenia sumy na pokrycie kosztów wojny perskiej (500.000 ft. szt.). Po krótkiej debacie wotowała Izba tę sumę, równie jak i wydatki na wojnę chińską i zwerbowanie 2000 majtków. — Każda z tych dyskusyi, opisanych w krótkości, toczyła się z wielką zaciętością i trwała po kilka godzin. Zgromadzenie siedziało już z dwugodzinną przerwą od 12tej godziny w południe, i już było późno po północy, gdy *J. Russell* upraszał (w interesie żydów), ażeby mu pozwolono wnieść bil, na mocy którego mogłaby Izba niższa na przyszłość (tak samo jak trybunały sądowe) żądać od nowych członków swoich oznaczonej przez samą Izbę, obowiązującej przysięgi, tak, że żydzi mogliby potem przysięgać jak w sądzie z nakrytą głową na stary testament. *Roebuck* popierał ten wniosek, chociaż wydałaby mu się stosowniejszą pojedyncza rezolucya, której niepotrzebaby już zanosić przed

forum Izby wyższej. Pan *Newdegate* proponował odroczenie Izby (była już 2. godzina zrana); ale wniosek jego został odrzucony 109 głosami przeciw 55. Wtedy zaproponował p. *Warren*, ażeby przynajmniej odroczone debata; ale temu sprzeciwił się lord *John Russell*, rozprawiając szeroko o tem, że gdyby żydom dozwolono na mocy pojedynczej rezolucji składać własną ich przysięgę, popadłaby Izba w kolizję z sędziami kraju. Znowu zaproponowano odroczenie Izby, ale i tą razą został odrzucony wniosek 97 głosami przeciw 51. Inny wniosek względem odroczenia debaty upadł 83 głosami przeciw 49. W końcu zdecydował się lord J. Russel cofnąć swój wniosek aż do przyszłego wtorku, i Izba odroczyła się o godzinie 5. zrana.

Książę Napoleon odjechał wczoraj z Liwerpolu na wyspę Man. Później zamysła odwiedzić Belfast.

Jenerałowi Collin Campbell towarzyszy w podróży do Indyi 3 adjutantów: major Alison, prywatny sekretarz jego, porucznik Alison i Sir D. Baird. Obadwaj Alisony są synowie sławnego dziejopisarza Sir Archibalda Alison.

Bil względem zmiany rot przysięgi upadł wprawdzie w Izbie wyższej, lecz zdaje się, że kwestyę tę wznowią jeszcze raz na sesyi terażniejszej. Zamierzają innego chwycić się sposobu, zaniechać odwoływania się z tem do Izby wyższej i przedłożyć Izbie niższej prostą rezolucyę tej treści, że starozakonnemu wolno ma być złożyć przysięgę z wypuszczeniem z rot formuły chrześcijańskiej, która go potąd z parlamentu wykluczała. Kwakrzy nie przysięgają wcale, a przecież zasiadają w Izbie niższej na mocy prostej rezolucyi tej Izby, którą powzięto bez stanowienia bilu osobnego, z potwierdzeniem Izby wyższej. Trudno pojąć dlaczego nieużyto dawniej już tego środka prostego i niezawodnego. Wiedzano jednak, że już przed laty proponowano ten środek, lecz naczelni stronnicy emancypacji, a między innymi i lord Russell oświadczył wówczas, że idzie głównie o utrzymanie zasady, i że byłoby rzeczą nierównie chlubniejszą, gdyby żydów przypuszczono do parlamentu na mocy ustawy potwierdzonej od trzech najwyższych władz państwa, i nie możnaby wtenczas już powiedzieć, że żydów wprowadzono tylko furtką uboczną do Izby niższej. Zdanie to przeważało, a za tem poszło, że Izba wyższa odrzuca już od lat dziesięciu bil wspomniany z taką samą wytrwałością, z jaką go Izba niższa popiera. Teraz myśl o rezolucyi powzięto na nowo. Dziennik *Times* popiera ją usilnie i tem bardziej jeszcze, zwłaszcza że lordowie zawyrokowali roku dopiero zeszłego (w kwestyi Wensleydale) z własnej pobudki i bez żadnego Izby niższej w tem udziału względem przyjęcia do grona swego lub wykluczenia para mianowanego dożywotnim od rządu. Takie same prawo własnego rozstrzygnięcia przysłuży też i Izbie niższej: wolno jej więc zrobić z niego użytek, i tym sposobem położyć kres rozprawom w tej mierze. Wiedzieć o tem należy, że rezolucyi tej nie stoi żadna prawna przeszkoda na drodze, i idzie jeszcze tylko o to, czy też wszyscy ci, co głosowali za bilem o żydach, oświadczą się także i za tą rezolucyą? Rząd zaś wtenczas ją tylko poprze, jeśli wprzód pewien będzie większości.

Francya.

(Ferye rady państwa. — Dostojni goście w Paryżu. — Rozkaz dzienny. — Marszałek Magnan. — Portret Berangera w galerii wersalskiej. — Kasa oszczędności. — Wieża Malachow. — Okręta rosyjskie w Brest. — Ludność algierska. — Wypadki indyjskie. — Powody użytej ostrożności w czasie pogrzebu. — Upomnienie rządu angielskiego Mazziniemu.)

Paryż, 19. lipca. *Monitor* ogłasza dziś dekret, który ferye rady państwa naznacza od 15. sierpnia do 15. października.

— Hrabia Nesselrode przybył wczoraj do Paryża; są to pierwsze odwiedziny jego we Francyi od roku 1815. — Książę Syrakuzy opuścił Paryż po ośmiudniowym pobycie. — Infantka hiszpańska, Donna Józefa Bourbon i małżonek jej, Guell y Rente, przybyli z dziećmi swemi do Paryża. — Królowa Krystyna i książę Rianzares znajdują się od wczoraj w Hawrze, gdzie myślą przepędzić lato. Książę Napoleon otrzymał z dworu angielskiego zaproszenie, ażeby przed powrotem do Francyi zabawił dwa dni na wyspie Whigt.

— Marszałek Magnan wydał do wojsk pierwszej dywizji rozkaz dzienny, w którym dziękuje im za wzorowe ich zachowanie podczas pogrzebu Berangera.

— Dziennik *Patrie* oświadcza dziś, — jak powiada, dla zapobieżenia wszelkim reklamacyom —, że Beranger niepobierał nigdy pensyi z dworu za staraniem Perrotina. Wprawdzie miano ten zamiar u dworu, ale Perrotin nieprzyjmował żadnych ofiar tego rodzaju. Portret Berangera będzie umieszczony w galerii wersalskiej obok najslawniejszych mistrzów literatury francuskiej, obok Corneilla, Racina, Moliera, Lafontaine itp.

— Dyrekcyja paryskiej kasy oszczędności ogłosiła sprawozdanie swoje za rok 1856. Suma wkładek w tym roku wynosiła 24,581,258 franków, liczba wkładek 34,744, a suma zwróconych wkładek 23,982,074 franków 20 centymów. Z dniem 31. grudnia 1856 dłużna była kasa 45,771,986 franków 42 centymów. Liczba interesentów wynosiła 221,379. Ogólna suma wkładek i wypłat mało się różniła w porównaniu z rokiem 1855, tylko liczba wkładek była znaczniejsza i liczba interesentów powiększyła się o 5325.

— Na polu marsowem budują obecnie olbrzymią twierdzę. Będzie ona przedstawiać wieżę Małakowa, która ma być zdobywana podczas festynu na dniu 15. sierpnia. Ognie sztuczne spalone będą na Trocadero. Główne dzieło przedstawiać będzie plac i pomnik, który ma być wzniesiony na cześć armii francuskiej.

— W zatoce Brestu znajduje się obecnie rosyjski okręt wojenny. Prefekt morski wyprawił oficerem tego okrętu festyn, przy czem wychylano toasty na cześć Cesarza Napoleona i Alexandra i w ogóle na cześć przyjaźni z Rosyą.

— W mieście Algierze mieszka podług ostatnich obliczeń (w 2400 domach) 45,057 Europejczyków (włącznie z 9921 ludźmi wojska) i 18,727 krajowców, w ogóle 63,784 mieszkańców, z których 32,000 wyznaje religię katolicką, 700 protestancką, a 350 żydowską. Oran ma 36,500, Konstantyna 39,500 mieszkańców. Ludność europejska w całej Algieryi wynosi teraz 167,670 dusz.

— Wypadki indyjskie wywierają szczególniejszy wpływ na powszechny stan finansów. Jeśli walka potrwa dłużej lub wypadnie niepomysłnie dla Anglii, to naturalnie nadwątli także znacznie jej środki pieniężne i wywoła potrzebę nadzwyczajnych podatków lub pożyczek; dla tej obawy spadły już teraz konsolle na 91. W ogóle jednak daje się czuć teraz przerwanie handlu z Indyami, a skutkiem tego przerwania znacznego wywozu srebra, jaki handel ten od wielu lat sprawił; wiadomo każdemu, że angielsko-indyjski handel w ostatnich czasach przyprowadził Anglię w przecieciu o roczny niedobór w kwocie 150 do 170 milionów, który musiano pokrywać monetą srebrną, i że to przyczyniało się znacznie do powiększenia europejskich kłopotów finansowych. Przerwanie tego wywozu srebra wojną indyjską dozwoliło bankowi angielskiemu zniżyć swoją stopę procentową o dalsze $\frac{1}{2}\%$, a i zapas gotówki tutejszej kasy polepszył się tak dalece, że można z pewnością oczekiwać wkrótce nowych ułatwień w obrocie handlowym.

Z Paryża piszą do jednego z dzienników bruxelskich:

„Ogłoszenie prefekta policyi, p. Pietri, odnoszące się do obchodu pogrzebowego ś. p. Beranger'a, obudziło pewne zdziwienie, a więcej jeszcze wrażenia sprawiło rozstawienie znacznej siły zbrojnej. Dowiedziano się później, że wojsko zawiadomione o północy, by zachowało wszelką ostrożność, i mówią nawet, że kazano mu mieć broń nabitą naostro. Dopiero o godzinie 5. zrana oznajmiono p. Perrotin i innym przyjacielom zmarłego, że z rozkazu wyższego odbyć się ma pogrzeb w południe. Beranger'a pochowano więc we dwadzieścia godzin po jego zgonie.

Dziś wyjaśnia się pospiech ten, rozstawienie wojska i zakaz zbierania się publiczności na obchód pogrzebowy w ten sposób: Niektórzy właściciele fabryk i zakładów przemysłowych zawiadomili rząd o groźbach wielu robotników exaltowanych, przyczem się wyrazali, jakoby nazajutrz przyjść miało do rzeczy pamiętnych i do wypadków takich jak roku 1848. Radzili fabrykantom i pryncypałom swoim, by z szyldów swoich pozdejnowali otrzymane na ostatniej wystawie, a w ogóle wszelkie oznaki wskazujące niejako na solidarność zakładów tych z rządem, z którym rozpoczęcie się walka. „Będzie przytem dobrze musować“, dodawali robotnicy z wyrazem grozy, co u nich żart ma oznaczać. To więc dało powód do zachowanej ze strony rządu większej niż zwykle dnia tego ostrożności.“

— *Pays* pisze: „Niektóre dzienniki umieściły tę wiadomość, jakoby Mazzini zawiadomił miał swych przyjaciół, że odtąd rzeka się wszelkich zabiegów politycznych. Nie wchodząc w szczerłość tego przedsięwzięcia możemy za to jednak zaręczyć, że na oświadczenie to wpłynęło najnowsze upomnienie rządu angielskiego, który konspiratorowi okrzyczanemu kazał to zawiadomić, jako Anglia przytulku u siebie nikomu nie odmawia, lecz także i tego nie scierpi, by Londyn miał być groźnem ogniskiem rewolucyjnym, któreby ustawicznie zagrażało pokojowi Europy.“

Belgia.

(Królewska familia z powrotem.)

Jego Mość Król Leopold z księżniczką Charlottą i hrabią Flandryi przybyli dnia 17. b. m. do Ostendy w powrocie z wycieczki swej do Anglii. Nazajutrz odjechali dostojni państwo z Ostendy do Laeken.

Holandya.

(Organizacya Luxemburska.)

Luxemburg, 17. lipca. Wczoraj wydany jest rozkaz królewski, który zaprowadza nową organizacyę rządu. Odtąd składać będą rząd luxemburski minister prezydent, dwóch albo trzech jeneralnych dyrektorów i dwóch albo trzech radców rządowych, z których jeden pełnić będzie obowiązki jeneralnego sekretarza. Pensye jeszcze nie są oznaczone. Dwóch radców już mianowano.

Włochy.

(Przekopanie góry Cenis. — Naczelnik departamentu wojny w Rzymie. — Związki powstańców. — Okręt Cagliari.)

Turyń, 14. lipca. Senat piemontski przyjął wczoraj projekt ustawy względem przekopania góry Mont-Cenis, a to 51 głosami przeciw 5, i olbrzymie to dzieło zostanie już w kilku dniach rozpoczęte.

Rzym, 13. lipca. Pułkownik Janny obejmie tymczasowo, a może i stanowczo departament wojny. Niezdaje się bowiem, by chciano przy terażniejszych stosunkach poruczać ten urząd prałatowi.

Neapol, 12. lipca. Listy z Neapolu donoszą: „Powstanie na ziemi neapolitańskiej zostawało w związku z zamachami przytłumionemi w Genuy i Liwurnie, a nawet i Francya miała być zbryzgana krwią przez zamordowanie Cesarza Napoleona. Dowiadujemy się

z wiarogodnego źródła, że do spełnienia tego morderstwa przeznaczony był między innymi niejaki Lipari z Rzymu, którego Papież niedawno ułaskawił i to jak zapewniają na prośbę hrabiego Rayneval. Nikczemnik zaledwie otrzymał ułaskawienie, udał się natychmiast do Londynu i wydał broszurę wymierzoną na więzienie Pogliano, gdzie był uwięziony, a wdzięczność swoją względem Francji okazał tem, że zbrodnicze ramie swoje ofiarował do dyspozycji tym, którzy w osobie Cesarza Napoleona upatrują zawadę swoich planów rewolucyjnych. Trybunał kryminalny w Palermie rozpoczął już śledztwo i niepodpada żadnej wątpliwości, że zbrodniarze ci odniosą zasłużoną karę. Ale niewiadomo jeszcze, jak się rozstrzygnie sprawa paropływu „Cagliari“, gdyż dopiero ze śledztwa pokaże się, czy zostanie skonfiskowany czy też zwrócony towarzystwu genueskiemu, do którego należy. Chociaż kapitan uniewinnia się tem, że musiał uleść przemocy, pokazuje się ze wszystkiego, że zostanie uznany winnym, gdyż majtkowie, maszyniści i niektórzy z podróżnych świadczą przeciw niemu. Pisacone poległ w walce i miano znaleźć przy nim bardzo ważne papiery. Z innych znani są tylko hrabia Negrone i neapolitański baron Nicottera. Pomędzy pasażerami paropływu znajdowali się: hiszpański doktor Maschero, lekarz Beja tunetańskiego i pewien siedlarz z Prus imieniem Schneider, który również jechał do Tunetu. Wszystkich podróżnych wzięto pod areszt, dopokąd śledztwo nieudowodni ich niewinności.

Niencce.

(Szkoły elementarne. — Posiedzenie sejmku związkowego. — Kwestya duńska.)

Mnichów, 15. lipca. Dziennik *Neue Münch. Ztg.* poświęca dziś dłuższy artykuł nowemu rozporządzeniu względem kształcenia nauczycieli szkół elementarnych. Jego Mość Król bowiem wychodząc z przekonania, że stan szkół elementarnych zawisł głównie od uzdolnienia nauczycieli, nakazał rewizję przepisów względem kształcenia nauczycieli. Król. ministerjum nauk wzięło przeto odnośny regulamin z 31. stycznia 1836 za porozumieniem się z władzami i kilku doświadczonymi nauczycielami pod ścisłą rozważę, mając przytem głównie na względzie, ażeby kandydaci stanu nauczycielskiego nie tylko nabywali potrzebnych wiadomości ale oraz mogli otrzymać należyte wykształcenie charakteru, jakiego potrzebują koniecznie, by mogli korzystnie zajmować się wychowaniem dzieci. O ile wnosić można z wspomnianego artykułu, mają nastąpić ważne zmiany w dotychczasowych postanowieniach względem kształcenia nauczycieli szkół elementarnych.

Frankfurt, 17. lipca. Na wczorajszym posiedzeniu sejmku związkowego zajmowano się głównie sprawami wojskowymi. Mianowicie chodzilo o ustanowienie regulaminu względem zaopatrywania twierdz związkowych Moguncyi, Ulmu i Rasztau, i o sprawdzeniu rachunków administracji Rasztau za rok 1856.

Dziennik *Zeit* donosi, że rządy austriacki i pruski porozumiały się już ze sobą względem ostatniej noty *duńskiej* z 24go czerwca i że postanowiły czekać dalszego rozwoju tej sprawy. — Dnia 6. lipca przestały obydwie mocarstwa jednobrzmiącą odpowiedź do Kopenhagi. Przedłożenia rządu duńskiego i oświadczenia Stanów holsztyńskich byłyby więc podstawą *status causae et controversiae* do dalszego w tej mierze postępowania sejmku związkowego. Według tego więc postanowi zgrupowanie związkowe o corocznem odroczeniu, które według porządku czynności przypada w miesiącach od lipca do października. Odroczenie to nastąpi w przyszłym tygodniu i potrwa do połowy października, zwłaszcza że prędzej nie można by rozpocząć dokładnych obrad w kwestyi zachodzącej.

Księstwa Naddunajskie.

(Amnestya. — Wybory municypalne.)

Bukareszt, 10. lipca. Za wstawieniem się księcia Alexandra Ghiki zezwoliła W. Porta na powrót wszystkim skompromitowanym wychodźcom z księstw Naddunajskich, byle dali pisemne oświadczenie i przyrzekli c. tureckiemu komisarzowi w Bukareszcie Safet Efendemu, że się zachowywać będą jak prawo przykazuje i że ani słowem, ani czynem przeciw danym przepisom występować nie będą. Na mocy tej uchwały powracali, jak pisze *Gaz. Try.* przewodzący ruchów z 1848, czterech z nich przybyło wczoraj i byli świetnie przyjmowani na wstępie u linii miasta. Byli to: Konstantyn Rosetti, Demetry Bratiano i dwóch pp. Golesko. Wystawiano przytem łaskę Monarchy. — Przed kilku dniami odbywały się tu wybory municypalne. Terazniejszy prefekt policji książę Demetry Ghika, synowiec kaimakana mianowany jest prezydentem municypalności, a ze tego urzędu nieprzyjął, obranym został p. Papa, zwolennik stronnictwa liberalnego.

Indye Wschodnie.

(Powstanie szerzy się.)

Według wiadomości zawartych w dzienniku *Indian News* z 14. lipca rozszerzyło się powstanie także w państwach holdowniczych. W Baroda zaszły spory między Guikowarem i angielskim rezydentem Sir Richmond Schakspere. Kilku ludzi Guikowara podbiło rokosz, i zdarli angielską chorągiew z pomieszkania rezydenta. Doniesiono o tem z Puna 14. czerwca. Następnie kontyngens Meharpurski zbuntował się w pochodzie z Mehidpuru do Nimaczu, i zabijając dwóch znajdujących się przy nim oficerów europejskich. Duch buntowniczy przedarł się nawet do Birmy, i okazał się tam w woj-

sku Madraskiem, które przedtem było wierne. Dziesiąty pułk nie chciał przyjąć nowych ładunków i strzelb Einfieldskich. Jednak te wiadomości potrzebują jeszcze potwierdzenia. Stan kraju Agra, terazniejszego głównego punktu władzy angielskiej, równie niepomyślny, gdyż władza rządu indyjsko-angielskiego rozciąga się tam tylko o tyle, co sięgają bagnety. Kilka mil od miasta panuje największe niebezpieczeństwo, wiejski lud rabuje ludzi i osady; a bezstronni rozbojnicy odarli już nie jednego z Sipahów, który z zdobyczą do domu wracał. — Co do Delhi donoszą, że tamtejszy król, człowiek już podstarzały, przychylił się na stronę buntowników, gdy mu zarzeczyli koronę w odwet za posiłki, jakie im dać może; na zapewnienie dał im w zakład swego syna, i stał dnia 23go obozem z sześciu pułkami za bramą miasta. Niejakiego Mir Naboba postanowił wezyrem. Zaraz po swoim mianowaniu przejeżdżał po mieście i starał się dodać mieszkańcom odwagi, jednak sklepów nikt nie otworzył. Wpływ jego na zbuntowanych Sipahów mały. Ci wiedzą, że narazili swoje życie, i dlatego gotowi są na wszystko. Właściwego rządu nie ma.

Afryka.

(Poselstwo z Tymbaktu do Anglii.)

Z **Trypolidy** donoszą pod dniem 4. lipca o przybyciu poselstwa z Tymbaktu, które udaje się do Londynu. Na czele tej misji znajduje się syn Szeika z Tymbaktu, który u Tuaryków posiada wielkie znaczenie i doktorowi Barth znakomite wyświadczył przysługi podczas pobytu w Tymbaktu. Trzech mężów znakomych stanowiskiem i wykształceniem stanowi świtę poselstwa. W Trypolidzie pozostanie to poselstwo tak długo, dopokąd nie nadejdą wiadomości z Londynu. Głównym powodem i zamiarem tego poselstwa jest handel niewolnikami, który w państwie Trypolidy w tym roku po raz pierwszy zakazany został. Dotychczas płacili Sudanie towary angielskie głównie niewolnikami, zniesienie więc tego handlu nada zupełnie inny obrót stosunkom handlowym z środkową Afryką.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 23. lipca. Najjaśniejsi Państwo przybyli 19. b. m. o godzinie 3. po południu z Mariazell do Ischl, a dnia 22. w południe wrócili z najwyższej swej podróży do Laxenburga.

Paryż, 22. lipca. Wczoraj wieczór renta 3% 67.30. — Kolej 676. — Dzisiejszy *Monitor* pisze: Od miesiąca trzymają policya w rękę dowody, że w Londynie uknuty jest spisec na życie Cesarza. Trzech Włochów, którym spełnienie zamachu poruczone było, przyaresztowano w Paryżu, odkryto także broń, a ujęci winowajcy powydawali przysiężonych. Śledztwo dla wyborów wyborcy przesłał do trybunału następującą listę: Tibaldi, Bartolotti, Grilli, Mazzini, Ledru-Rollin, Massarenti i Campanella.

Rzym, 17. lipca. Ich Mość hrabstwo Trepani wyjechali wczoraj zjad do Florencyi, zabawiwszy dzień jeden w Rzymie.

Genoa, 19. lipca. *Gazzeta di Genova* wyjaśnia, kto to był, co 15. b. m. dał powód do zakłócenia spokoju tem, że się nie odzywał na wezwanie straży. Była to drużyna weale niewinna, rozochociona przy biesiadzie; na miejscu znaleziono butelki itp.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 24. lipca. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny: męc pszenicy (78^{2/3} \mathcal{B}) 4r.; żyta (77 \mathcal{B}) 2r.20k.; jęczmienia (66 \mathcal{B}) 2r.6k.; owsa (46^{3/4} \mathcal{B}) 1r.30k.; hreczki 2r.24k.; kartofli 1r.5k.; — cetnar siana 1r.3k.; okotów 44k.; — mas krup pszennych 16k.; maki żytniej 3^{1/4}k.; wódki przedniej 33k.; — funt masła 21k.; smalcu wieprzowego 29k. m. k.

(Targ olomuniecki na woly.)

Olomuniec, 15. lipca. Na targ dzisiejszy przypędzili: Jójachim Janusz z Nowego Sącza 22 sztuk wołów, Aron Krämer z Dembicy 21 sztuk, Majer Klein z Zawadki 10, Samuel Muszel z Dabrowy 10, Samuel Kris z Żurawna 19, Chaim Faber z Nowego-Sącza 17; pojedynczo rozmaici sztuk 24, tak że razem było na targu 123 sztuk wołów w części galicyjskiej a w części węgierskich. Konkurencya ta nieco większa zniżyła ceny i 11 sztuk dla wyższostawoło niesprzedanych. Najwyższa cena za parę wołów tuszy 960 \mathcal{B} mięsa a 180 \mathcal{B} łoju przypadła na 675r. w. w.; najniższa zaś za parę tuszy 520 \mathcal{B} mięsa a 20 funtów łoju, wynosiła na 260r. w. w. Z zestawienia okazała się para wołów w przecięciu tuszy 620 \mathcal{B} mięsa a 65 \mathcal{B} łoju, kosztowała 380r. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 24. lipca.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	45	4	48
Dukat cesarski	4	49	4	52
Półimperyal zł. rosyjski	8	18	8	22
Rubel srebrny rosyjski	1	36	1	37
Talar pruski	1	31	1	33
Polski kurant i pięciozłotówka	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	81	30	82	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	79	30	80	—
5% Pożyczka narodowa	84	7	84	45

